

Školenie v rámci projektu NAREG

programu Interreg

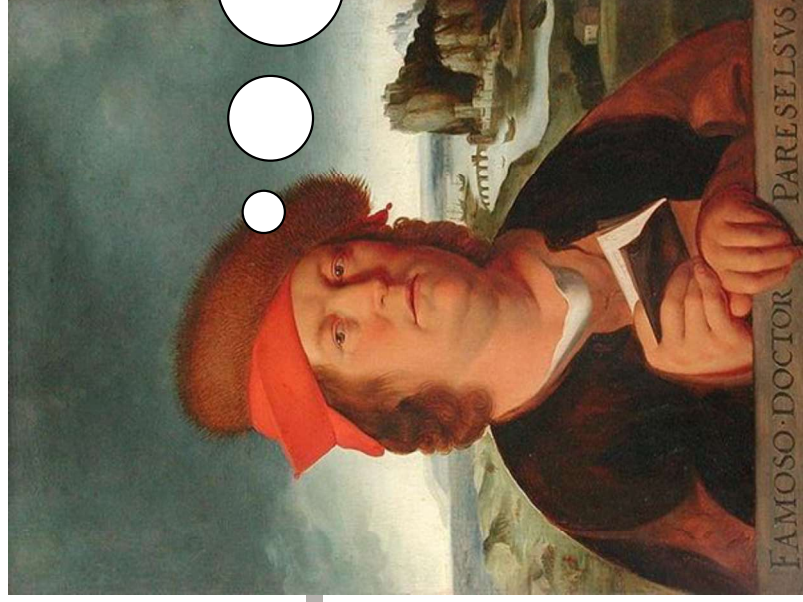

Zber problematických látok v Burgenlande

Mag. Schlögl Thomas
**Burgenländský zväz v
odpadovom hospodárstve**

0 26 12 / 424 82 - DW 42

Philippus Theophrastus Aureolus Bombast von Hohenheim

zvaný **Paracelsus**

1493 - 1541

„Mal by som vlastne vyzerat' zdravo.....predávkoval som sa vitamínmi!“

„Všetko je jed, všetko je liek,
záleží na dávke“

Burgenländský zákon o odpadovom hospodárstve 1993

Povinnosť obcí:

- Zber veľkorozmerného odpadu a druhotných surovín z domácností
- Zriadenie a prevádzkovanie verejných zberných miest

Implementácia do 1996

Zberné miesto pre odpad

Mariasdorf

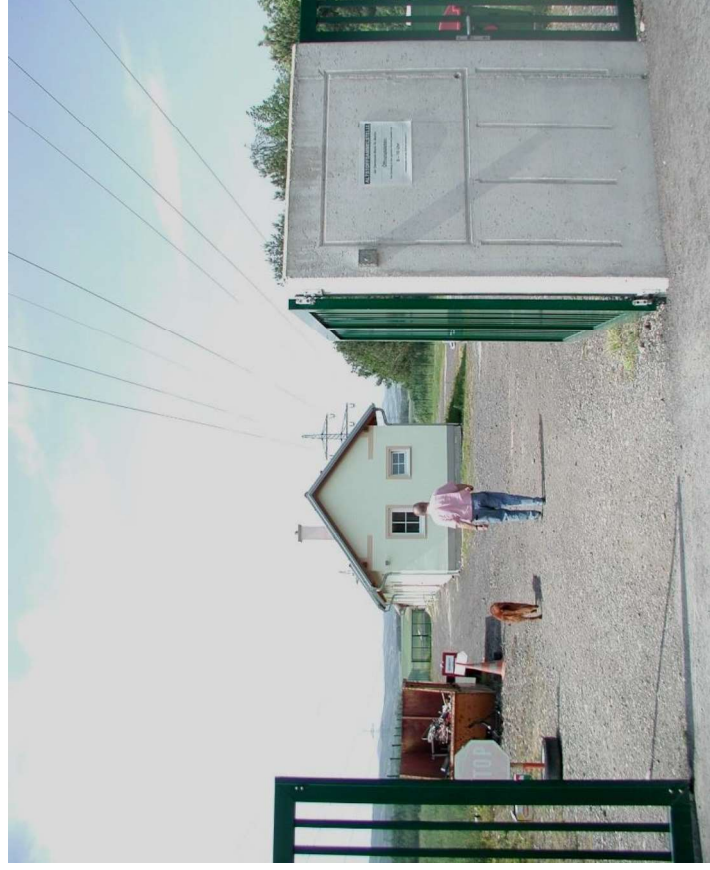
Stavebno-technické vybavenie
Prevádzka

Personál (zaobchádzanie s problémovými látkami)

Informačná tabuľa

Oplotenie

Markt St. Martin

© Mag. Schlögl, BMV

Problemstoffe

Mariasdorf

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

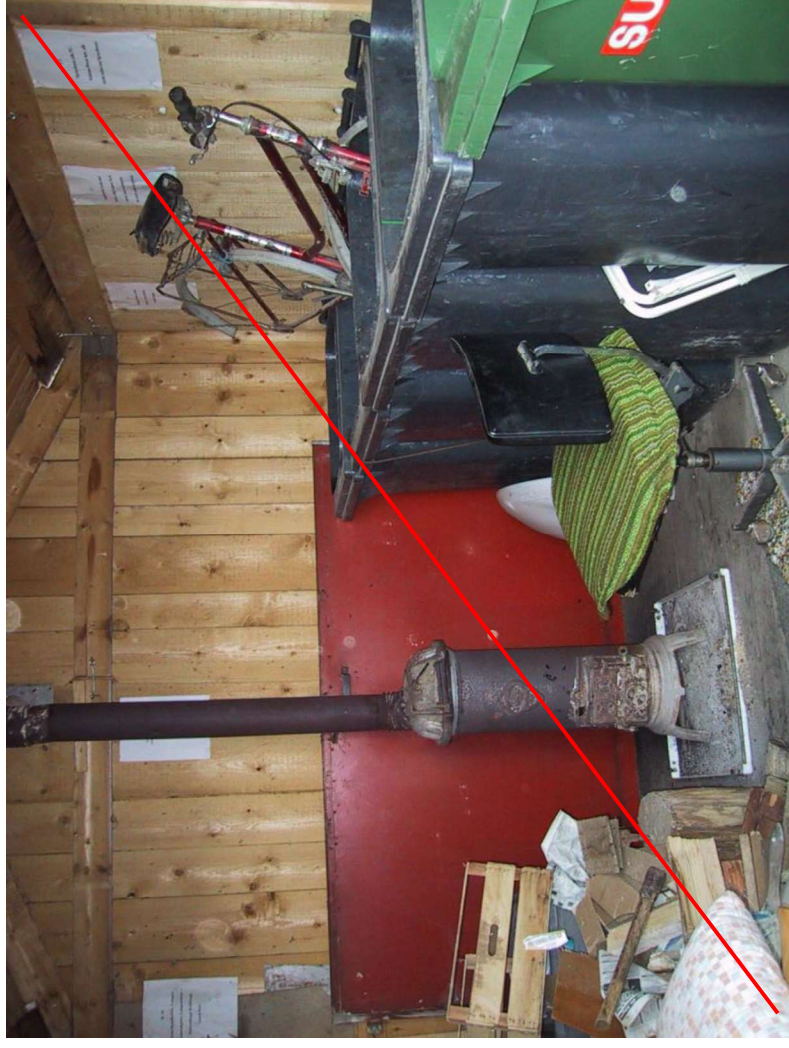

Spoločenská miestnosť pre personál

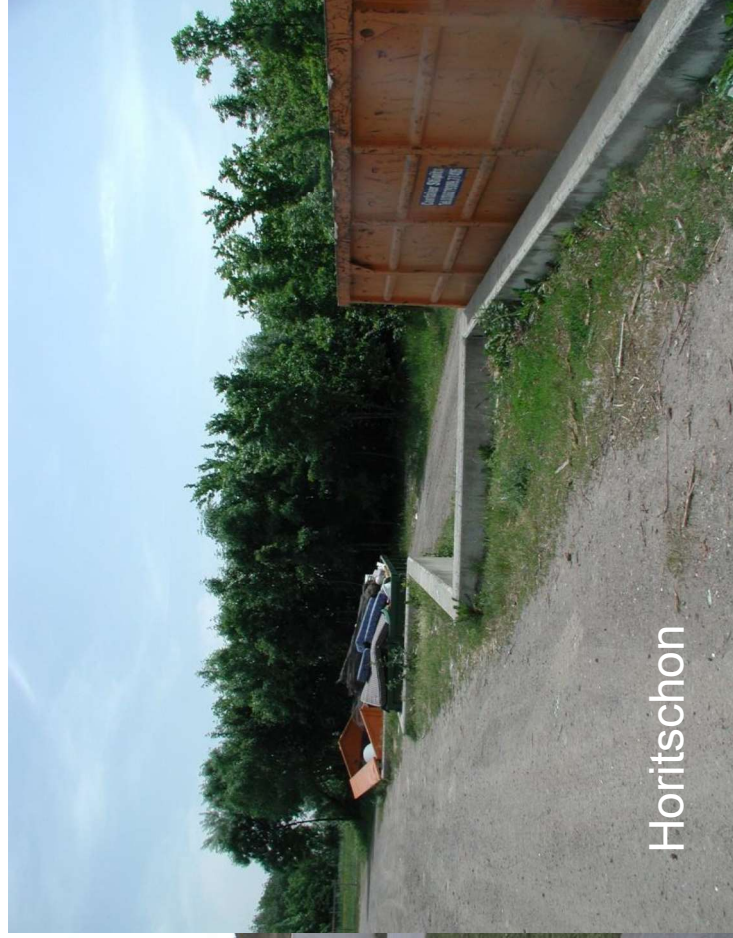
Spoločenská miestnosť pre personál

Miesto pre kontajnery

Rohrbach

Horitschon

Zhadzovacia rampa

Wiesen

Stinatz

Spevnené skladovacie plochy

Minimálna plocha 20 m²

Draßmarkt

© Mag. Schlögl, BMV

Problemstoffe

Rechnitz

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Zastrešená skladovacia plocha

Minimálna plocha 20 m²

Forchtenstein

BMV
Burgenländischer Müllverband

© Mag. Schlögl, BMV

Neckenmarkt

Problemstoffe

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Strem

Sklad problematických látok

Sklad problematických látok

Integrovaný do budovy

Sklad problematických látok

Box na problémové látky – adaptované prefabrikované zariadenie

Označenie

Veľkorozmerný odpad

Drevo s (bez) povrchovej úpravy

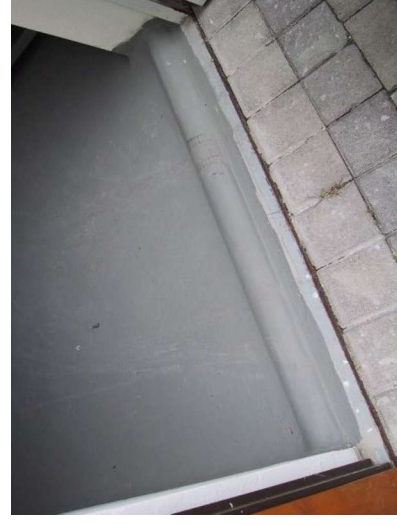
Problémové látky

Staré železo

Polystyrén

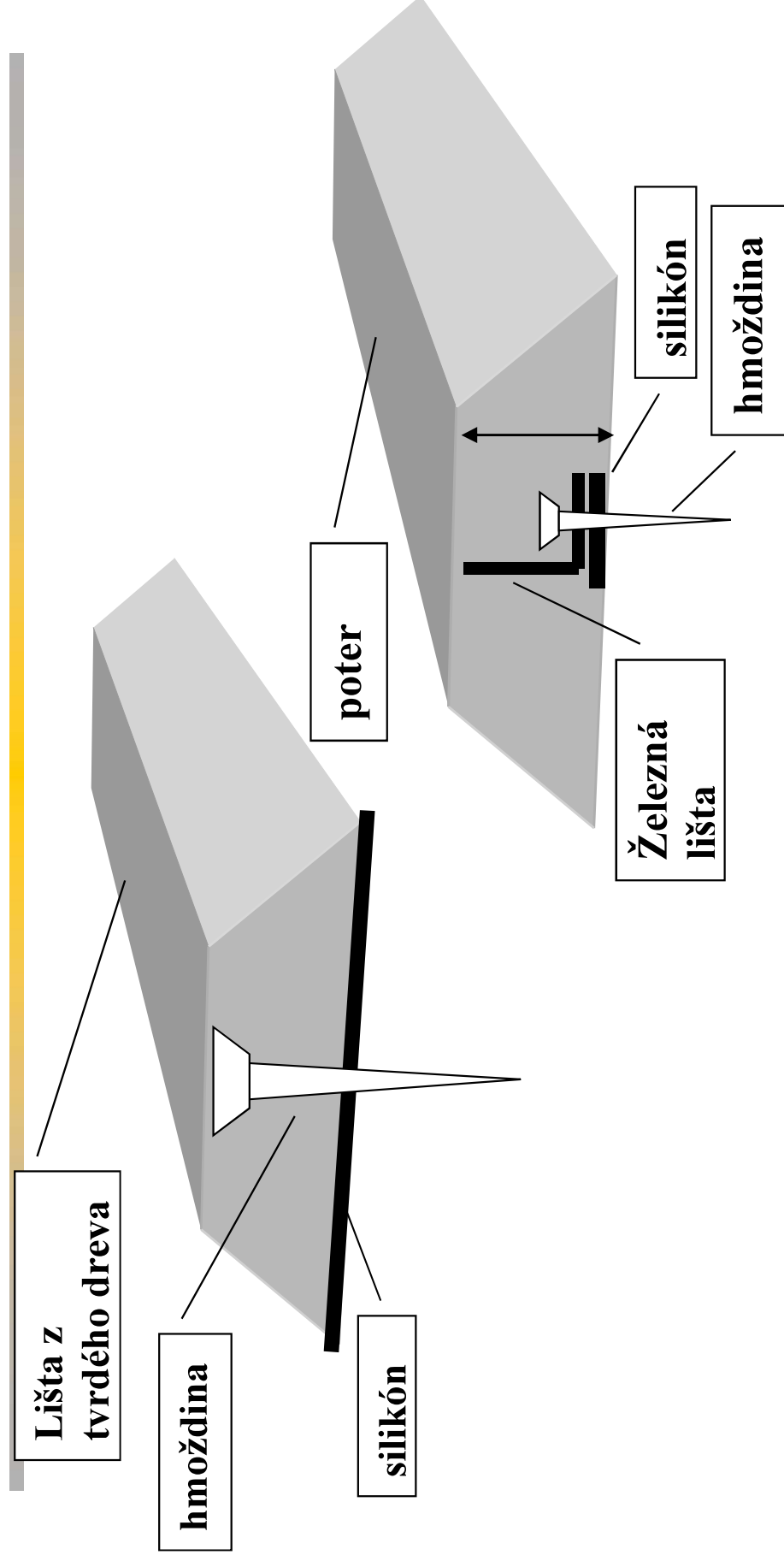
Elektrospotrebiče

Prah dverí

- Podlaha odolná voči**
- tekutinám
  - minerálnym olejom
  - v tvare vane

Dodatočné zabudovanie prahu dverí

Priečne vetranie 20 x 20cm

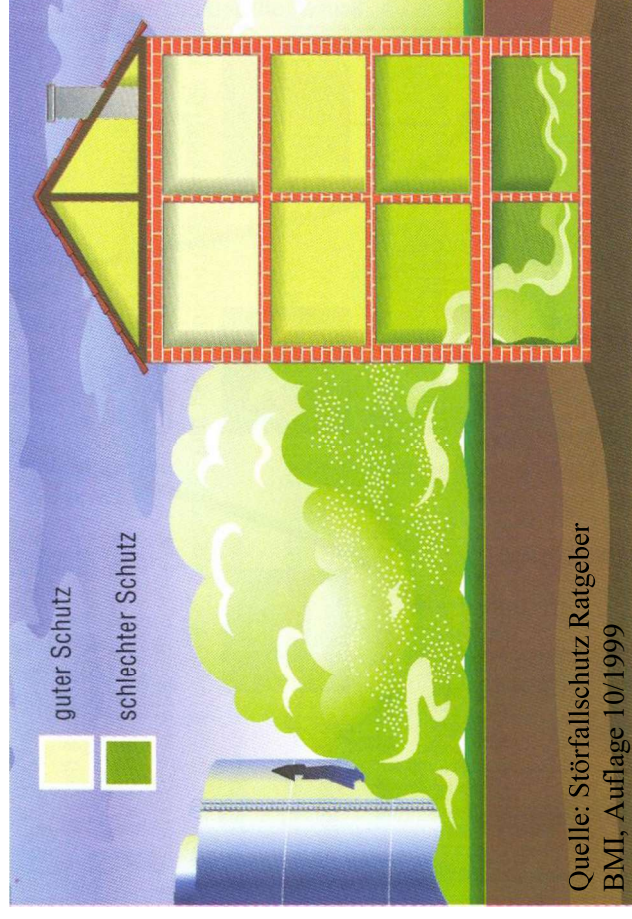
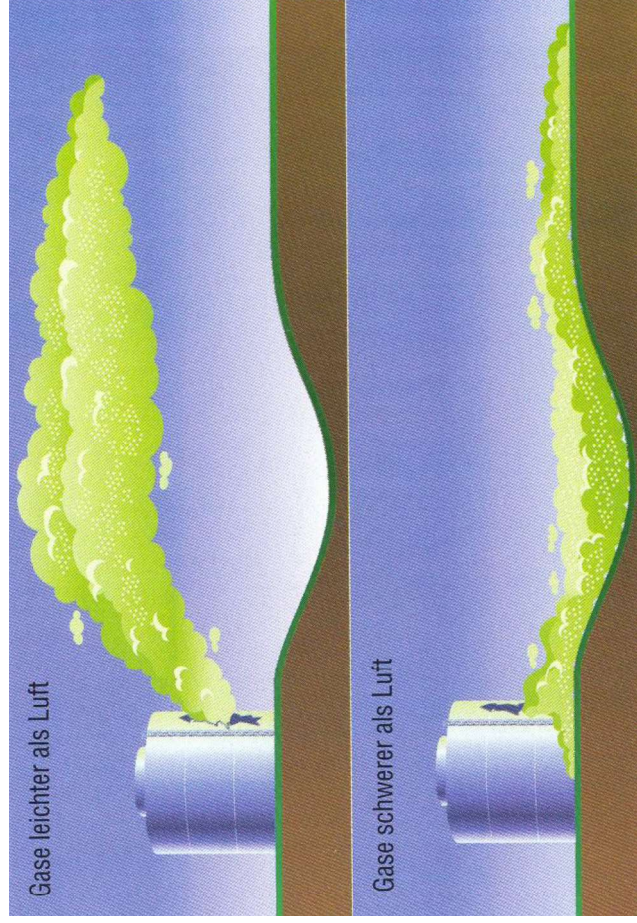
vetracie otvory blízko podlahy a stropu

Priečne vetranie

**Vetrací otvor príliš malý –
Nedostatočné vetranie**

L'ahké a t'ážké plyny

L'ahké plyny – vetrací otvor blízko stropu

Ťážké plyny - vetrací otvor blízko podlahy

L'ahké a t'ážké plyny

Wasserstoff 0,069

Luft 1

Phosgen 3,43

	relative Dampfdichte, bezogen auf Luft (=1)	Ausbreitungsverhalten	Gefahr im Freien	Gefahr in geschlossenen Räumen
Leichter als Luft				
Wasserstoff	0,0695			
Helium	0,136			
Merkan (Erdgas)	0,5543		vorwiegend am Entzündungsort gefährlich,	
Ammoniak	0,597		steigen schnell auf und werden durch Vermischung mit der Luft verdünnt	besonders gefährlich
Azetylen	0,9107	steigen nach oben		
Blausäure (Zyanwasserstoff)	0,9359			
Sticksstoff	0,967			
Kohlennoxid	0,967			
Äthylen	0,974			
Luft				
	1			
Schwerer als Luft				
Äthan	1,0488			
Formaldehyd	1,1			
Methanol	1,1			
Schwefelwasserstoff	1,191			
Chlorwasserstoff	1,27			
Äthylenoxid	1,5			
Kohlendioxid	1,5			
Propan	1,5617			
Äthanol	1,6			
Butadien	1,8632	sammeln sich ähnlich wie Flüssigkeiten am Boden und insbesondere in Vertiefungen wie Kellern, Kanälen, Senken, usw. an	besonders gefährlich, insbesondere in Tiefen, geringe Verflüchtigung	besonders gefährlich, insbesondere in Kellern, geringe Verflüchtigung
N - Butan	2,0665			
Aceton	2,0			
Akrolin	2,0			
Vinylchlorid	2,17			
Chlor	2,486			
N - Pentan	2,5			
Dibäthyläther	2,6			
Schwefelkohlenstoff	2,6			
Benzol	2,77			
Phosgen	3,43			
N - Heptan	3,5			
O - Xylen	3,7			
N - Octan	4			

L'ahší ako vzduch-

Vetrací otvor blízko stropu

Ťažší ako vzduch-

Vetrací otvor blízko podlahy

Quelle: Störfallschutz Ratgeber
BMI, Auflage 10/1999

© Mag. Schlögl, BMV

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Problemstoffe

Pracovníci zberných miest odpadu

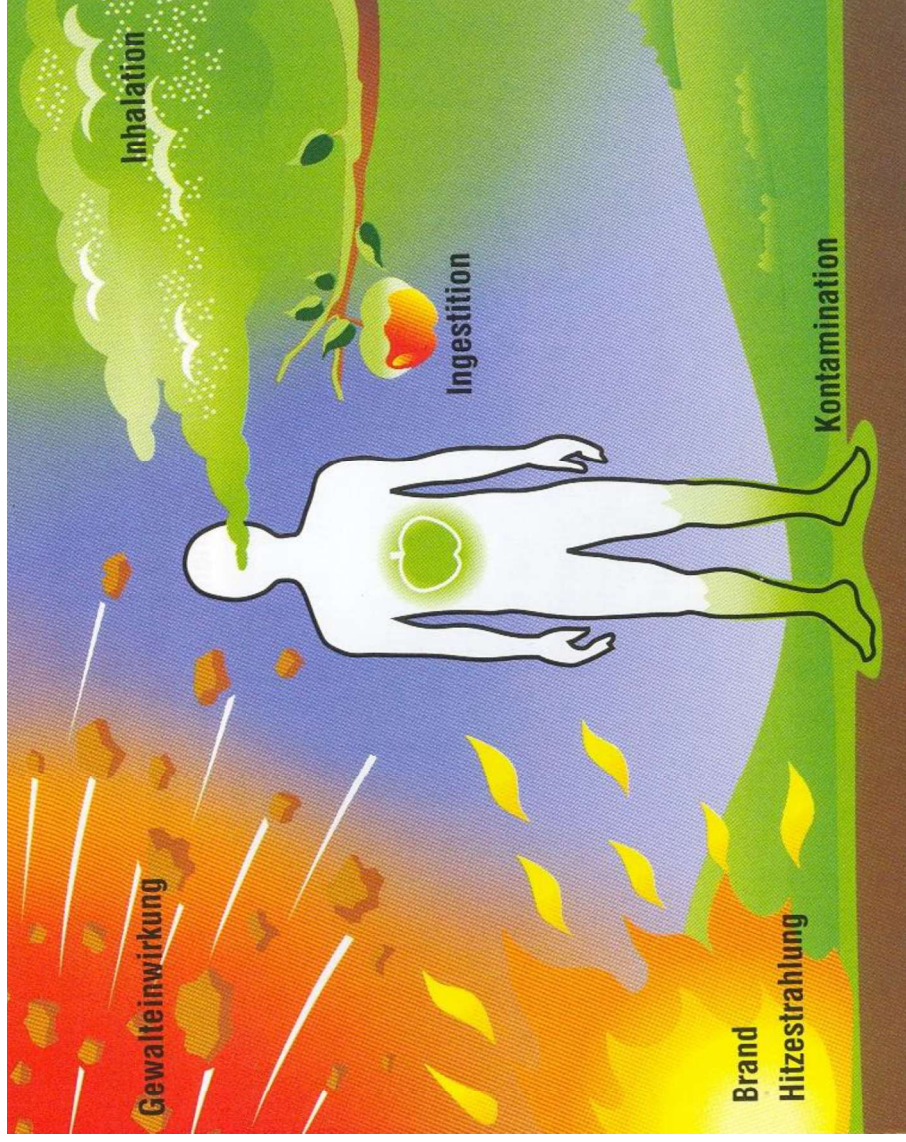

Dobre vyškolený **pracovník** je najdôležitejším **spojovacím článkom** medzi **obyvateľstvom** a **dobre fungujúcim zberným miestom**.

Nesie zodpovednosť a je považovaný za kompetentného a spoľahlivého kontaktného partnera

Ochrana pred účinkami

Quelle: Störfallschutz Ratgeber
BMI, Auflage 10/1999

Pre vlastnú ochranu platí...

zákaz

Jedenia

Pitia

Fajčenia

Ochrana pred účinkami

Spoločenská miestnosť?

Osobné ochranné prostriedky

Osobné ochranné prostriedky

Ochranné prostriedky

Bezpečnostné a čistiace

Ochranné okuliare

prostriedky

Ochranné rukavice

6 kg ABC-has. prístroje

odolné voči chemikáliám

Výstražná tabuľa „Zákaz

Ochranná zástera

otvoreného ohňa a fajčenia“

Flaša na vyplachovanie

20 l – Chemikálie-spojivá

oči

Lopata

Nádoba na vodu

Metla

Lekárnička

Osobné ochranné prostriedky

Takto vyzerá zranenie kolena, ktoré prišlo do styku s kyselinou flórovodíkovou:

Quelle: <http://www.oe.uni-duisburg.de/LatestNews/EyeRobot/Abb1b.jpg>

Takto vyzerá zranenie oka, ktoré prišlo do styku s kyselinou fluorovodíkovou:

Quelle: <http://www.oe.uni-duisburg.de/LatestNews/EyeRobot/Abb1b.jpg>

Použitie fľaše na výplach oka:

Quelle: <http://www.arbeitsschutz-wanzlik.de/Augenspuefflasche-BARIKOS-KS>

Hasiaci prístroj - 6kg ABC

Brandklassen	Beispiele der Stoffe
<p>A </p> <p>Brände fester Stoffe, hauptsächlich organischer Natur, die normalerweise unter Glutbildung verbrennen</p>	<p>Holz, Kohle, Papier, Stroh, Faserstoffe, Textilien</p>
<p>B </p> <p>Brände von flüssigen Stoffen oder flüchtig werdenden Stoffen</p>	<p>Benzin, Benzol, Heizöl, Äther, Alkohol, Stearin, Harze, Teer</p>
<p>C </p> <p>Brände von Gasen</p>	<p>Acetylen, Wasserstoff, Methan, Propan, Stadtgas, Erdgas</p>
<p>D </p> <p>Brände von Metallen</p>	<p>Aluminium, Magnesium, Natrium, Kalium</p>

Kde je hasiaci prístroj?

ZAKÁZANÉ!

Riziko požiaru a výbuchu

- Čistejšie zaobchádzanie s problematických látkami!
- Dostatočne prebalit'!
- Žiadne zápalné zdroje!
napr. otvorený oheň, cigarety,
- teplomety, katalytové ohrievače
- Zákaz miešania!
- Zabrániť tvorbe iskier!
napr. elektrospotrebiče, brúsky
- Nezakrývať vetracie otvory!

Nebezpečne výbušné výpary

Kryt kanála Čína
Horľavé ťažké plyny

https://www.youtube.com/watch?v=ZF0BeXJ_MUA

Zapaľovanie ohňa pomocou benzínu
1 liter benzínu = 1.000 litrov horľavého plynu

https://www.youtube.com/watch?v=YdjHIZd_AOo

Riziko požiaru a výbuchu

Dielňa

Riziko požiaru a výbuchu

Nedostatočné vetranie

Riziko požiaru a výbuchu

**Pec na
drevo**

**Otvorený
oheň!**

Riziko požiaru a výbuchu pri elektrospotrebičoch

Výhrevné
telesá a
zásuvky

Riziko požiaru a výbuchu pri elektrospotrebičoch

Žiadne potraviny na zbernom mieste!

Riziko požiaru a výbuchu pri elektrospotrebičoch

Mraznička BTKV
v prevádzke

El. prúd/rozdávateľ

Zaobchádzanie s problematickými látkami

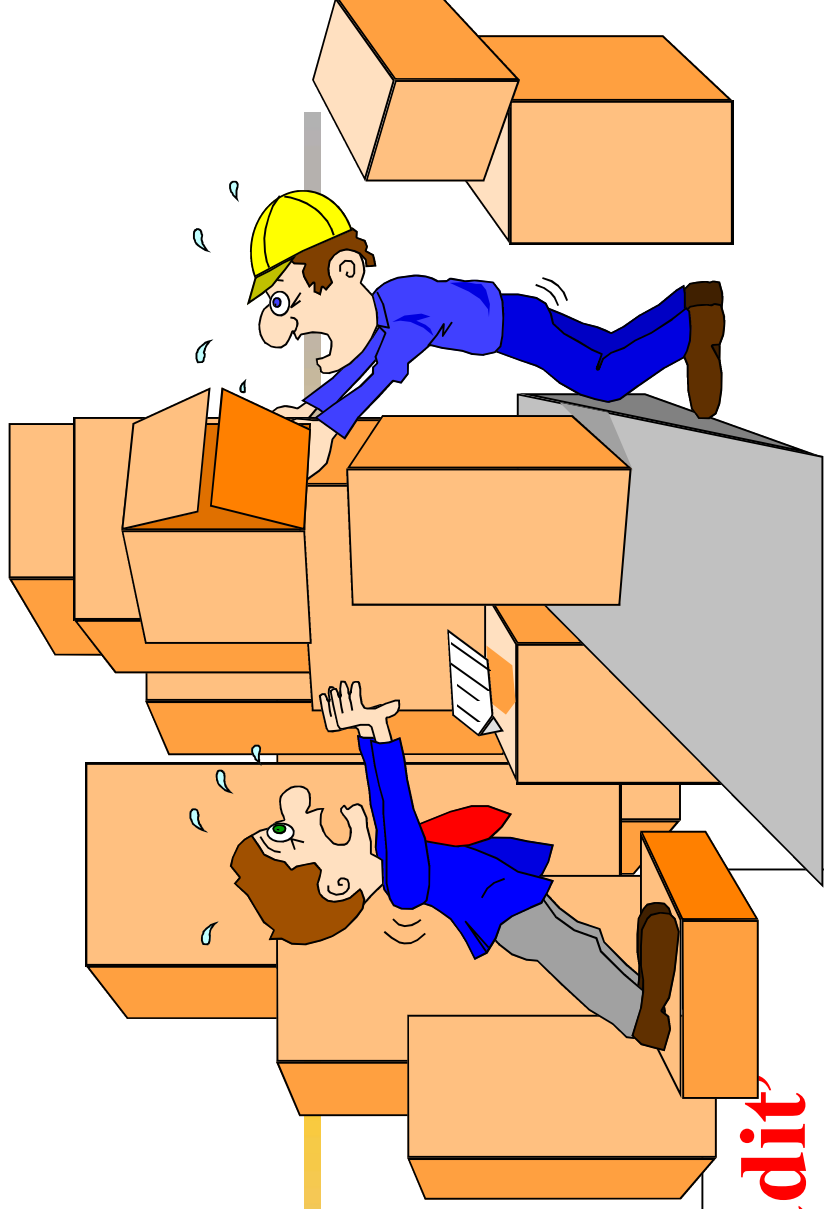

Preberanie

**Preberať len
jednotlivo!**

**Okamžite zaradiť
podľa smerníc!**

**Preberať len množstvá aspoň
približne zodpovedajúce
domácnosti!**

Množstvá zodpovedajúce domácnosti

Toto nie je množstvo zodpovedajúce domácnosti.
Je to odpad z výroby liekov.

Zbierané frakcie

-Nádoba 1-3

Produkty obsahujúce rozpúšťadlá

- Nádoba 4

Balenia so stlačeným plynom

- Nádoba 5

Prípravky na ochranu rastlín, jedy a umelé hnojivá

- Nádoba 6, 7

Znečistené prázdne obaly výrobky obsahujúce olej

Zbierané frakcie

- **Nádoba 8**
- Zmesový odpad**
- **Vaňa 1**
- Staré lieky**
- **Vaňa 2**
- Kyseliny**
- **Vaňa 3**
- Lúh a fotochemikálie**

Gesammelte Fraktionen

- **Vaňa 4**
predtým na bežné batérie
dnes na separovanie lítiových batérií
- **Vaňa 5**
poškodené, tečúce olovené akumulátory
- **Vaňa 6**
zvyšky chemikálií, „návnada pre hlodavcov“,
fenol, postrek na burinu

Smernice pre priradenie

Neporiadne priradenie!

Neporiadne priradenie!

Potreba zlepšenia

Potreba nápravy

Potreba nápravy

25.9.2006

Takto je to správne! (Ide o tú istú obec!)

21.8.2007

21.08.2007 12:22

Takto je to správne! (Ide o tú istú obec!)

21.8.2007

Takto je to správne!

Takto nie!

Potreba nápravy

Potreba nápravy

Potreba nápravy

Množství z domácností?

Skladovanie vonku zakázané!

Potreba nápravy

• Zneužitie nádob na problematické látky!

**8 kusov na
zberné miesto!**

Preberanie

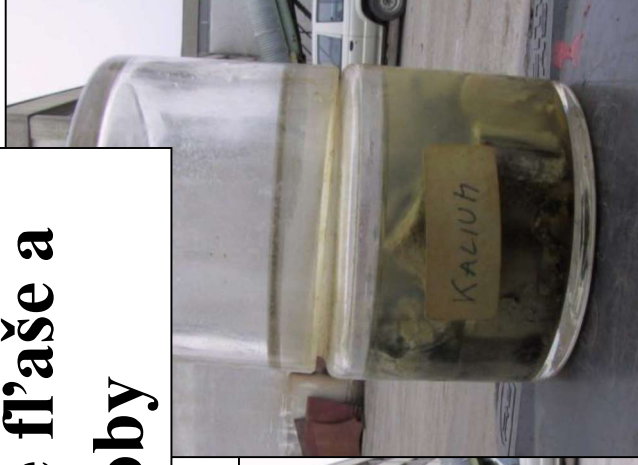
- 1.) Nenechajte si vnútiť hocičo!!
- 2.) Pred zaradením dbať najmä na:
Je balenie poškodené alebo sa sype von prach?
- --> **PREBALIŤ!**
- Viete resp. vie občan, čo odpad priniesol o akú látku ide? Je etiketa čitateľná?
- --> **SPÝTAŤ SA A OZNAČIŤ!**

PREBALIŤ

Rozbitné sklenené fľaše a
hrdzavé nádoby

Draslík v
pertroleji

Reakcia draslíka

5g draslíka vo vode

<https://www.youtube.com/watch?v=jxUGDsuJm4M>

Prebalit'

Skontrolovať zátku!
PREBALIŤ!

Prebalit'

Najväčším nebezpečenstvom sú neznáme chemikálie!

Prebalit'

Môžu prebiehať
chemické reakcie!

Vytekajúce chemikálie -
napriek prebaleniu!

GEFAHRENSYMBOLS IM ALLTAG
HEUTE: REIZEND UND ÄTZEND

FERNANDEZ

Označenie podľa ChemVO (nariadenia o odovzdávaní chemikálií)

Gefahrensymbol		Produktbezeichnung	<p>LÖSUNGSMITTEL</p> <p>GEFAHRENAUSLÖSER</p> <p>...</p> <p>GEFAHRENHINWEISE</p> <p>R... R...</p> <p>SICHERHEITSRATSCHLÄGE</p> <p>S... S...</p> <p>Fa. XYZ GmbH</p>
Gefahrenbezeichnung	gesundheitsschädlich	Inhaltsstoffe, die zur Einstufung führen	
		Hinweise auf besondere Gefahren	
		Hinweise für den sicheren Umgang	

Name, Anschrift und Telefonnummer des Herstellers, Importeurs oder sonstigen Verantwortlichen

GHS-Symbol					
Original-Bezeichnung¹⁾	Explosing bomb	Flame	Flame over circle	Gas cylinder	Skull and crossbones
Signalwort²⁾	Gefahr	Gefahr	Gefahr	Achtung	Gefahr
Gefahrenhinweis²⁾	Explosionsgefährlich	Leicht-/Hochentzündlich	Brandfördernd	Komprimierte Gase	Giftig / Sehr giftig
Symbol nach Anhang II der Richtlinie 67/548/EWG					
GHS-Symbol					
Original-Bezeichnung¹⁾	Corrosion	Health hazard	Exclamation mark	Environment	
Signalwort²⁾	Gefahr	Gefahr	Achtung	Warnung	
Gefahrenhinweis²⁾	Ätzend	Gesundheitsschädlich	Gesundheitsgefährdend	Umweltgefährdend	
Symbol nach Anhang II der Richtlinie 67/548/EWG					

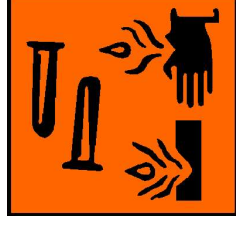
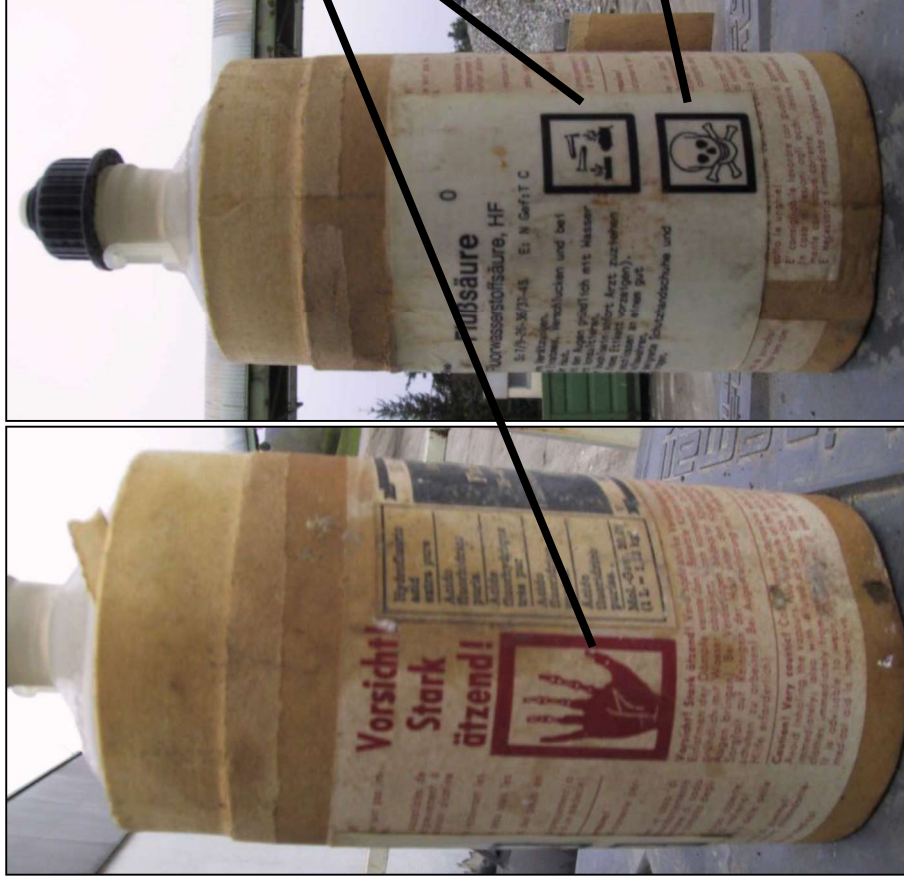
¹⁾: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals (GHS), first revised edition, United Nations 2005 (http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_rev01/01files_e.html)

²⁾: Hinweis: Die Signalwörter und Gefahrenhinweise sind freie Übersetzungen der englischen Begrifflichkeiten und somit keine offiziellen Begriffe

³⁾: Das GHS für Gesundheitsgefährdung ist neu; die Zuordnung des alten Xn-Symbols erfolgte aufgrund des Gefahrenhinweises; ggfs. ist das Xn-Symbol dem *Exclamation mark* zuzuordnen

Označenie

Pozor!
Staré označenie pri starých
chemikáliách!

HF- kyselina flôrovodíková

Biologische Bedeutung [Bearbeiten | Quelltext bearbeiten]

Quelle: Wikipedia

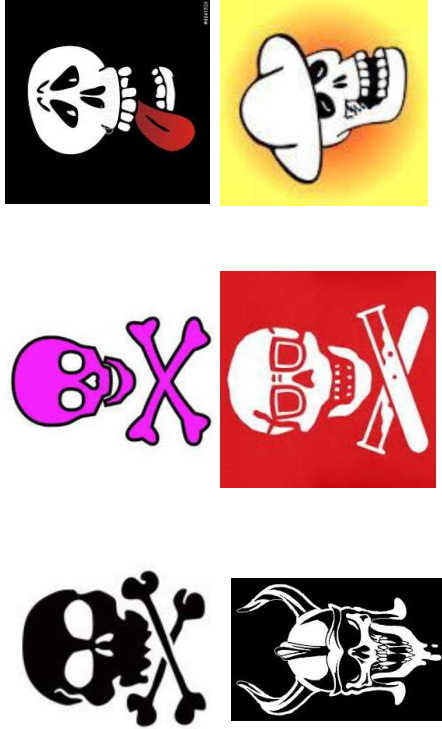
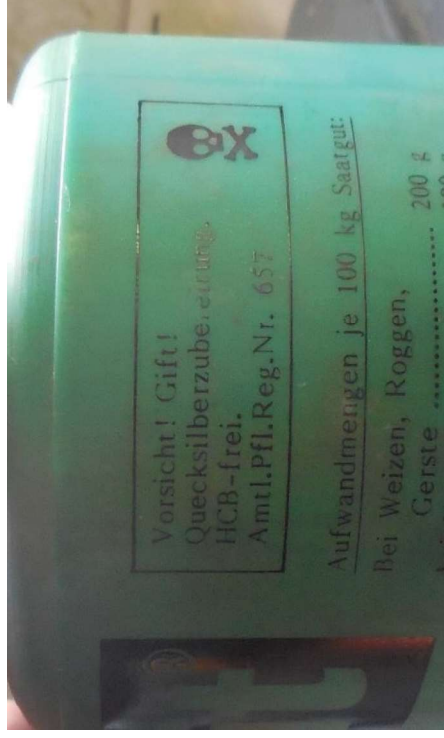
Flusssäure ist ein starkes **Kontaktgift**. Ihre **Gefährlichkeit** wird dadurch erhöht, dass sie wegen ihrer hohen **Lipidlöslichkeit** von der Haut **sofort resorbiert** wird. Dadurch ist eine **Verätzung tieferer Gewebeschichten** und sogar der **Knochen** möglich, ohne dass die **Haut äußerlich sichtbar verletzt** ist. Durch **sofortiges Unterspritzen** des kontaminierten Gewebes mit **Calciumgluconat-Lösung** kann einem tieferen Eindringen bedingt entgegengewirkt werden.

Eine **handtellergroße Verätzung** durch **40-prozentige Flusssäure** ist in aller Regel durch **resorptive Giftwirkung** tödlich. Besonders **tückisch** ist, dass ein **warmender Schmerz** oft erst mit einer **Verzögerung** von mehreren Stunden auftritt. **Schmerzstillende Mittel**, selbst **Opiate** und **Opiode** wie **Morphin** und **Fentanyl**, sind hierbei **fast wirkungslos**. Im schlimmsten Fall müssen die **Gliedmaße** oder ein großer Teil davon aufgrund der **tödlichen Wirkung** von **Flusssäure** **amputiert** werden.

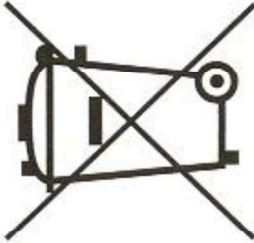
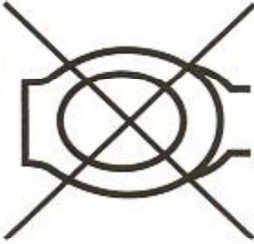
Neben der **ätzenden Wirkung** trägt zur **Gefährlichkeit** von **Flusssäure** bei, dass die **Fluoridionen** den **Calcium-** und **Magnesiumstoffwechsel** blockieren und **wichtige Enzyme** hemmen. Dies führt zu **akut bedrohlichen Stoffwechselstörungen**, die unter **multiplen Organversagen** tödlich verlaufen können.^[10] **Flusssäure** **schädigt** auch das **Nervensystem**.

Pozor na staré chemikálie – kedysi neboli označované normovanými symbolmi rizika!

Piktogramy

	Hausmüll Kann mit dem Hausmüll entsorgt werden.
	Sonderabfall, Problemstoff Nicht mit dem Hausmüll entsorgen. Sonderabfallsammler übergeben. Zu Problemstoffsammelstelle bringen. Gifte dem Abgeber/der Verkaufsstelle zurückgeben.
	Verbot der Beseitigung über die Kanalisation Reste nicht in den Abfluss oder das WC leeren, sondern Abgeber/Verkaufsstelle/Sonderabfallsammler/Problemstoffsammelstelle übergeben.

Jed na hraboše

Jed na hraboše

Jed na hraboše

„staré postreky“

„radioaktívne látky“

Liečivé bahno

Ionizačné hlásiče
požiaru

Jedovaté plyny

So zápachom - príklady

Fosgén páchne po cesnaku

Kyanidový plyn páchne po horkých mandliach

Sírovodík páchne ako skazené vajcia

Bez zápachu - príklady

Oxid uhoľnatý, oxid uhličitý

Dusík

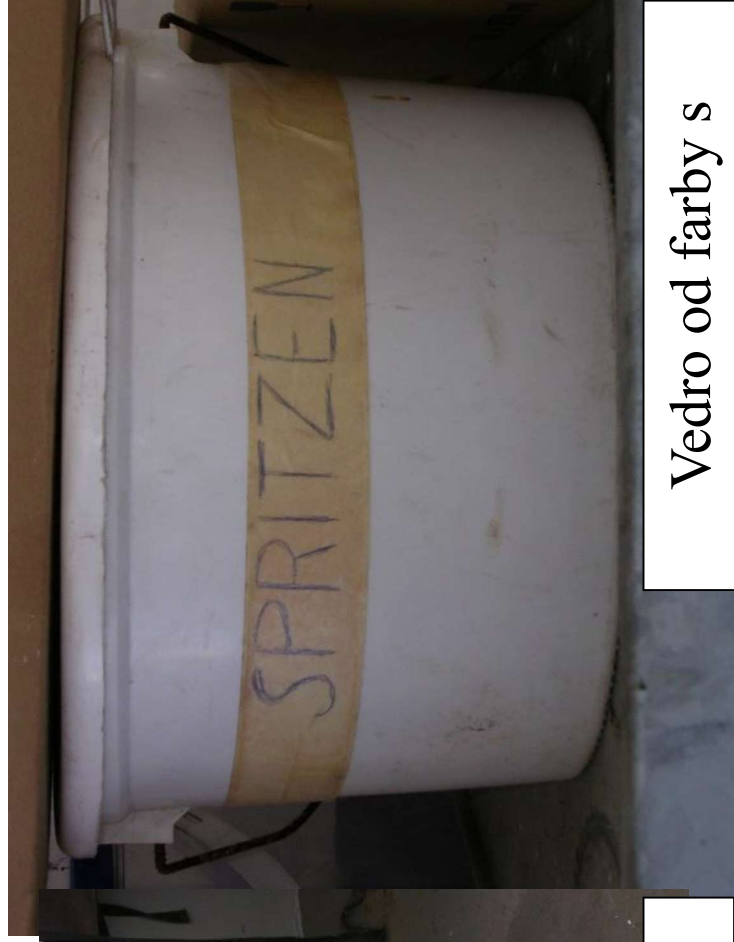

Striekačky - žiaden zber voľne ložených striekačiek – riziko zranenia!

Správny zber striekačiek- v pevných nádobách!

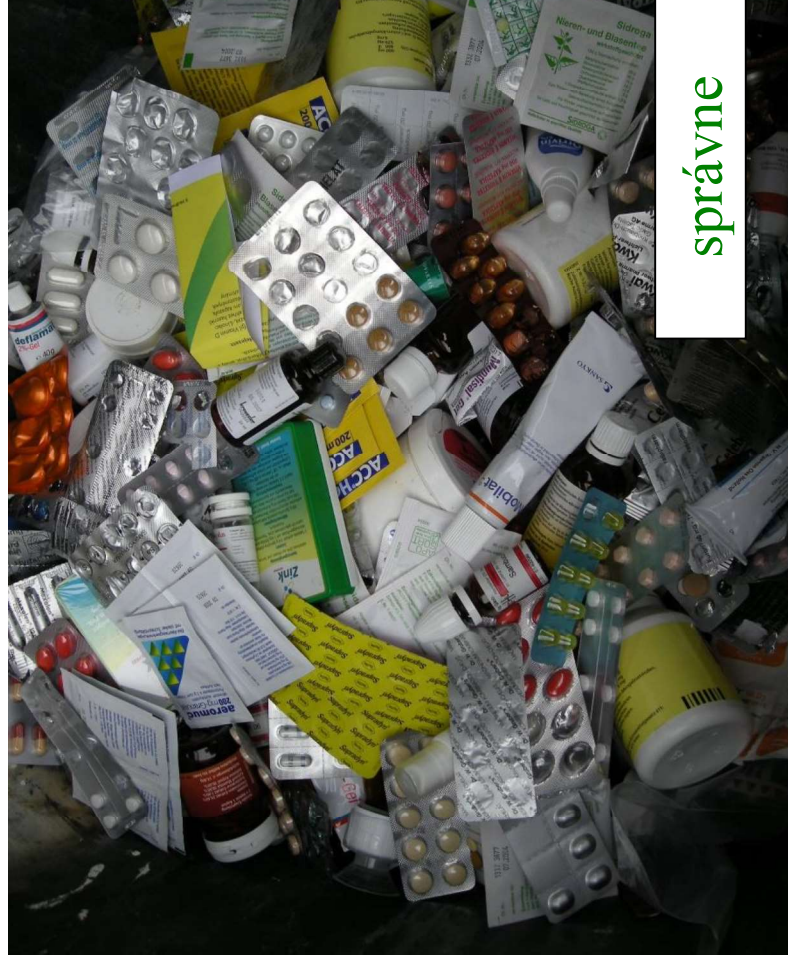

Vedro od farby s
vrchnákom

Nádoba s vrchnákom

Staré lieky

správne

nesprávne

Žiarovky → E-balík

Úsporná žiarovka
=E-PAKET

Žiarovka (+žiarovkové
vlákno!) halogénové
žiarovky
= ZVYŠKOVÝ
(ZMESOVÝ) ODPAD

ZAKAZANIE!

Problematické látky v baleniach od potravín

ZAKAZANIE!

Ortut

Vedia malé
deti čítať???

Chlóman

Autoakumulátory

- 1.) Množstvo: predovšetkým obce okolo Nežiderského jazera!
- 2.) Krádež: Olovo je práve veľmi žiadané!

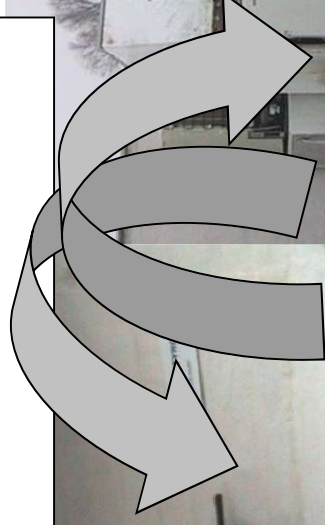

Potreba nápravy

- Zneužitie zariadenia na iný účel – prečo:

Dotovaná plocha 20 m² pod strechou –
stavebný dvor

Elektrospotrebiče vonku

Potreba nápravy

Spalovanie odpadov je podľa Spolkového zákona o ochrane ovzdušia zakázané a trestné!

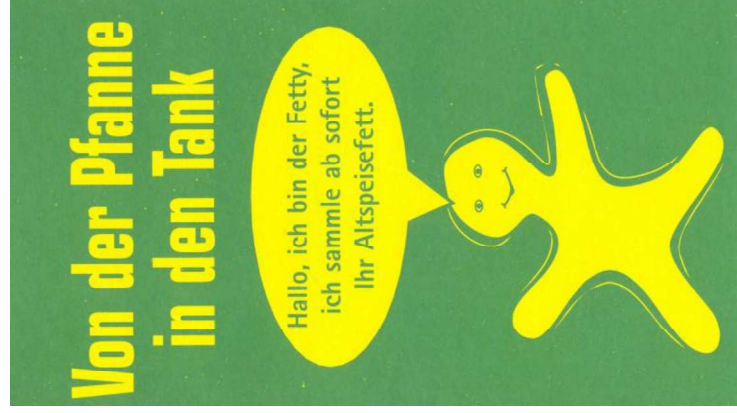

Potreba nápravy – 2017(!)

Fetty (tuky a oleje)- zber

Problemstoffe

Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Fetty a jeho súrodenci:

Správny zber

21.08.2007 11:04

Potreba nápravy

Potreba nápravy

Potreba nápravy

Motorový olej

Problemstoffe

Čistenie

Zberné miesto problematických látok nie je ...

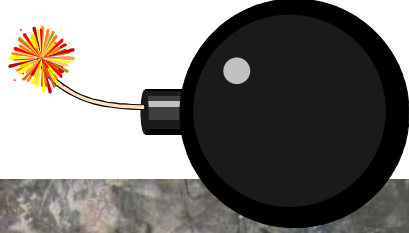
- ...žiadna dielňa
- ...žiaden odkladací priestor
- ...žiaden bliší trh
- ...žiadna komora na haraburdy

**Zberné miesto
problematických látok je ...**

**...priestor, v ktorom sa
nachádzajú rôzne
nebezpečné látky, s ktorými
je potrebné zaobchádzať s
najvyššou mierou
opatrnosti !**

Takto nie...

Ďakujem za pozornosť!

Mag. Thomas Schlögl
Burgenländischer Müllverband
02612-424 82 - 42

© Mag. Schlögl, BMV

Problemstoffe

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

